

Verslag openbare vergadering commissie Samenleving 3 december 2018

Aanvang	19.30 uur
Plaats	raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig	de voorzitter: S.J.L. Nienhuis de leden: CU-SGP: B.J. van der Linde, G. van der Rhee CDA: J. Grotenhuis-van der Horst, J. Kampherbeek VVD: G. Hardam-Postma, P. Oosterhof GBP: W. Boeve, J.W.J. van Ommen PvdA: P.A.M. Mast, G. Vijge-Koning D66/GL: A. van Dijk-Bruins, D.J. Landman-Kok het college: burgemeester Mr. G.J. de Graaf en de wethouders H.J. Berkhoff, Y. Çegerek en W.I. Meijer de griffie: J. Kok, M. van der Veer
Afwezig met kennisgeving	J. Tuinman

5 Algemeen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. Er is afmelding ontvangen van de heer Tuinman. Hij wordt vervangen door de heer Van der Linde.

2. Melding van sprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

Er hebben zich sprekers gemeld voor:

- agendapunt 12 Gemeentebreed ondernemersfonds Heerde (André Veerman, secretaris LTO Noord Oost Veluwe);
- agendapunt 19 Discussienota inwonersparticipatie sluitende begroting 2020 e.v. (Rinette van der Vliet, Directeur/bestuurder Cultuurplein Noord Veluwe, Centrum voor de Kunsten).

De voorzitter vraagt of de commissieleden kunnen instemmen met de agenda. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag commissievergadering Samenleving en Ruimte 12 november 2018

Er zijn geen vragen of opmerkingen en het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Lijst met aandachtspunten, toezeggingenlijst en bestuursagenda

4.1 Aandachtspuntenlijst

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

4.2 Toezeggingenlijst

De heer Kampherbeek: Wethouder Çegerek zou op 1 december reageren op de snelheidsmetingen bij de Rhijnsberg. Wethouder Cegerek: Ik kom binnenkort met maatregelen en informatie. De heer Kampherbeek: Waarom geeft u een einddatum van 1 december 2018 op en reageert vervolgens niet? Wethouder Cegerek: Bij de begrotingsbehandeling heb ik gereageerd.

4.3 Bestuursagenda

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5. Spreekrecht publieke tribune over punten die niet op de agenda staan

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Hamerstukken

6. Benoeming nieuwe voorzitter en 3 nieuwe leden commissie bezwaarschriften

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

7. Verordening precariobelasting 2019

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

8. Verordening marktgelden 2019

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

9. Verordening begrafenisrechten 2019

De heer Van der Rhee: Wat de fractie van CU-SGP betreft kan dit als hamerstuk door. Tijdens de vorige collegeperiode hebben we het over de begrafenisrechten gehad en zouden we met een aangepast plan komen. Dat is de vorige collegeperiode niet gerealiseerd en als gevolg daarvan komen we deze verordening opnieuw tegen met hoge bedragen. De fractie van CU-SGP heeft hier grote moeite mee. Wij willen een bestendig begrafenisrechtensysteem, dat betaalbaar is voor alle inwoners. De fractie van CU-SGP stemt met deze legesverordening in, maar als het het komende jaar niet verandert, stemmen wij volgend jaar niet in. Voorzitter: Dat staat genoteerd. Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

10. Vaststelling tarieven buitensportaccommodaties 2019

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

11. Vaststelling tarieven binnensportaccommodaties 2019

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

Raadsvoorstellen Samenleving

12. Gemeentebreed ondernemersfonds Heerde

Introductie onderwerp: Het bestuur Ondernemersfonds Heerde in oprichting vraagt de gemeente om een ondernemersfonds in te stellen. Dit fonds biedt de mogelijkheid om in collectief belang initiatieven en activiteiten van, voor en door ondernemers te realiseren die de leefbaarheid en de economie bevorderen.

Het college stelt de raad voor:

1. In te stemmen met het instellen van het Ondernemersfonds Heerde door:

1.1. In te stemmen met een verhoging van het OZB-tarief niet-woningen eigendom/gebruik met € 70,00 over € 100.000,00 WOZ-waarde per 1 januari 2019 ten behoeve van de dekking van een ondernemersfonds, met een pilotperiode van 3 jaar (tot 31 december 2021) met mogelijkheid van verlenging voor bepaalde tijd;

1.2. De door de verhoging van de OZB gegenereerde meeropbrengst beschikbaar te stellen via een subsidie aan de op te richten Stichting Ondernemersfonds Heerde en de begroting daarmee te wijzigen;

1.3. Kennis nemen van het feit dat de raad geïnformeerd wordt als het convenant tussen gemeente en Stichting Ondernemersfonds Heerde is opgesteld;

1.4. Kennis nemen van het feit dat de raad geïnformeerd wordt over de resultaten van de evaluatie van het fonds, om zo een besluit te nemen over voortzetting ervan.

2. In te stemmen met het advies van het college om als gemeente Heerde mee te betalen aan het Ondernemersfonds Heerde door de opslag op het gemeentelijk vastgoed niet-woningen en deze bijdrage op te nemen in de gemeentelijke begroting als volgt:

2.1. De bijdrage voor 2019 ten laste van het positieve begrotingsresultaat te brengen;

2.2. De bijdrage Voor 2020 en verder mee te nemen bij het realistisch ramen.

Het voorstel ligt nu eerst ter bespreking in de commissie voor. Voor dit onderwerp heeft zich een inspreker aangemeld: de heer André Veerman, secretaris LTO Noord Oost Veluwe.

5 **Inspraakreactie de heer Veerman**

De heer Veerman spreekt in. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

10 De heer Van der Linde: Is het u bekend dat in andere gemeenten een soortgelijk fonds is ingevoerd waar ook agrariërs bij zijn betrokken en dat het daar wel werkt? Waarom denkt u dat het hier niet zal werken? De heer Veerman: Misschien werkt het ergens anders wel, maar het is de vraag of de landbouw er daar voldoende voor terug ziet. Op internet zie ik weinig initiatieven die rechtsreeks bij de landbouw terugkomen. De heer Van Ommen: In het voorstel wordt door de initiatiefnemers geschetst dat zij verwachten dat er echt projecten van de grond gaan komen in de 3 jaar dat de pilot duurt. Heb ik goed begrepen dat u geen dingen binnen de agrarische sector kunt bedenken die opgepakt zouden kunnen worden? De heer Veerman: Het is een beetje de omgekeerde wereld: we gaan eerst geld verzamelen en dan gaan we doelen bedenken. Bij een ondernemersfonds past het juist dat je eerst bedenkt wat je wilt en daar een passende begroting bij maakt. De heer Kampherbeek: Jammer dat de heer Veerman alleen de eigen verdeeldheid schetst en geen voorbeelden geeft, terwijl door het Ondernemersfonds juist de uitdaging is aangegaan om wel wat voor de ondernemers te doen. U kunt op basis van trekkingsrechten deelnemen. Ik kan me niet voorstellen dat ondernemers een plan bedenken dat niets gaat opbrengen. Het wordt juist aan de ondernemers overgelaten om geld in de Heerder maatschappij te investeren. Pak die uitdaging op, i.p.v. andersom. De heer Veerman: De landbouw heeft sterk de indruk dat het een winkeliersvereniging wordt. Daar zitten we niet op te wachten. De heer Oosterhof: Is er vanuit het bestuur van LTO overleg gevoerd met het bestuur van de vereniging? De heer Veerman: Niet persoonlijk, maar we zijn wel aanwezig geweest bij de introductieavond.

Eerste termijn

30 Mevrouw Landman: Laten we beginnen dat we het voorstel, een eigen initiatief van ondernemers om een ondernemersfonds op te richten, een erg positieve vinden. De wijze waarop de portefeuillehouder economische zaken dit initiatief mede heeft helpen opstellen en alles daaromheen de laatste maanden heeft georganiseerd, vinden wij erg positief. Hij heeft het ondernemersgebeuren een echte boost gegeven. Dat mag ook wel eens worden gezegd. Wij ondersteunen het initiatief dat samen met ondernemers is bedacht. Dit is nu invloed vanuit de inwoners en ondernemers zelf om vorm te geven aan nieuw beleid. Wel begrijpen we dat er ondernemers zijn die bezwaren hebben, met name van de agrariërs. De OZB van niet-woningen wordt verhoogd. Dat agrariërs verhoudingsgewijs hoog worden belast, omdat zij veel m2 oppervlak hebben, begrijpen wij ook. Daar zit enige onevenredigheid in. Je zou kunnen zeggen dat het niet evenwichtig is. Hebben de oprichters van het fonds al geprobeerd om aan hun bezwaren tegemoet te komen? We zouden ook tussentijds kunnen evalueren, bijvoorbeeld na 1,5 jaar, om te kijken of hun bezwaren ook gegrond zijn en eventueel het voornemen wat bij te stellen en aan te passen bij de begroting 2021. Of kan er een maximalisering van de bijdrage voor agrariërs worden toegepast? Mooi dat ook de gelden per kern worden verdeeld en dat er per project voor de toewijzing een min of meer gezamenlijk belang aan ten grondslag moet liggen. Nogmaals, op wat vragen na kunnen wij ons vinden in dit mooie voorstel van ondernemers. Wij vinden dit een meerwaarde en zien het als een soort solidariteitsheffing.

De heer Oosterhof: De VVD vindt dat we als raad principieel naar dit voorstel moeten kijken. Daarvoor zijn de volgende elementen van fundamenteel belang: het gaat om heffing van belasting, het gaat om een groot bedrag, iedereen moet voor de volle 100% meedoen, of ze willen of niet, we zetten het volledige bedrag door naar de stichting zonder goede voorwaarden aan de besteding mee te geven en er wordt een convenant gesloten. Voordat je dit doet, moet je je als raad heel goed achter de oren krabben. Doordat het gaat om van gemeentewege geheven OZB-geld, hebben wij als raad een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de heffing en besteding van die gelden. Bij alle

maatregelen, maar bij deze in het bijzonder, moeten wij ons goed vergewissen waarom we het zouden doen, wat we doen en hoe we het doen. Als we kijken naar de leefbaarheid en de economie, dan zijn er beleidsterreinen waarop de gemeente ook actief is en waarop wij beleidsinstrumenten inzetten. Gaat het daar niet goed? Doen we daar niet genoeg? Allemaal dingen waarvan wij het
5 belangrijk vinden om antwoord te krijgen. Wat rechtvaardigt het instellen van een generieke belasting hiervoor? In de themaraad hebben we een hele gedreven bestuurder van het Ondernemersfonds gehoord. Dat is waardevol. De VVD vraagt zich desondanks toch af of dit specifiek heffen van OZB om een dergelijk fonds te voeden, met een dergelijk groot bedrag is gerechtvaardigd door de problematiek die we ermee willen aanpakken. In ieder geval rechtvaardigt
10 het niet het volledig loslaten van randvoorwaarden aan besteding, participatie en verantwoording. Wij hebben hier vraagtekens bij. Met het voorstel dat nu voorligt, zijn wij niet helemaal gelukkig. Als raad vinden we het heel belangrijk dat geld goed, doelgericht, doelmatig en in lijn met beleidsdoelstellingen wordt besteed. Hoe kun je dan voor het instrument van een convenant kiezen, waar men toch wel wat losjes in de juridische jas zit? En je laat ook nog de bestedingen relatief vrij.
15 Het is geld van alle ondernemers, dat beheerd wordt door een stichting met een bestuur. In Nederland is het bestuur in een stichting de baas. In een vereniging heb je een ledenvergadering, maar in een stichting niet. Of hierbij gegarandeerd is dat alle ondernemers meepraten en -beslissen, is voor de VVD best lastig. Al met al lijkt dit best op experimenteren. Het doel begrijpen we wel, maar of je dit moet doen met geormerkte middelen, die je verkrijgt uit een specifieke verhoging
20 van de OZB, daar hebben we vraagtekens bij.

Als laatste wil ik een opmerking maken over het voorstel an sich. De VVD heeft moeite met de status van de ARI, zoals die hier wordt gepresenteerd. Hij staat opgenomen onder eerdere besluitvorming in kaders. Voor mijn gevoel was die ARI een stukje informatie. Maar het is niet zo
25 dat wij, door dat te accepteren, al een zeker standpunt hebben ingenomen. Als dat wel zo is, is het goed als wij daar diep over doorspreken.

De heer Kampherbeek: Het CDA is blij met de vraag van het Ondernemingsfonds i.o. om in te stemmen met de voorgestelde financiering van het Ondernemersfonds Heerde door een opslag van
30 € 70,= per € 100.000= WOZ Niet-Woningen. Onze gemeente int de WOZ voor Niet-Woningen en geeft dit vervolgens door als subsidie aan het Ondernemersfonds Heerde.

Na gesprekken met de gemeente Heerde, Ondernemersvereniging Wapenveld (OVW), Ondernemersvereniging Heerde (OVH), Bedrijvencontact Heerde (BCH), de Heerder Ondernemers
35 Klub (HOK) en Bedrijvencontact Veessen i.o. (en dus niet alleen de winkeliers, zoals de heer Veerman zojuist aangaf) is besloten deze ultieme samenwerkingsvorm tussen de betrokken partijen verder uit te werken. Dat is al een groot winstpunt.

Daarvoor is er contact gelegd met de Stichting CLOK, die landelijk veel van dit soort initiatieven
40 begeleidt en veel ervaring heeft met het oprichten van Ondernemersfondsen. Dit heeft geleid tot een eerste vergadering met alle betrokkenen, waarvoor, voor zover ik weet, ook de agrariërs waren uitgenodigd, waar is besloten om een bestuur te vormen van het Ondernemersfonds Heerde in oprichting met daarin een vertegenwoordiger van elke georganiseerde partij en een vertegenwoordiging van Bedrijvencontact Veessen in oprichting. Daarbij is Roelof Speckmann (WZH)
45 tot voorzitter benoemd. Vervolgens zijn verschillende opties voor Ondernemersfondsen en hun financiering tegen het licht gehouden en is, gezien de grootte, eigenheid en structuur van onze gemeente, gekozen voor het verder opzetten van een gemeentebreed Ondernemersfonds Heerde en daarvoor een stichting op te richten.

Het CDA wil de heren Speckmann en Drost hartelijk bedanken voor de vele inspanningen die zij als
50 vrijwilliger gedaan hebben voor de oprichting van het Ondernemersfonds Heerde. Het CDA kan instemmen met het oprichten van het Ondernemersfonds in het eerste kwartaal van 2019, met in achtneming van de voorwaarden, zoals die in het Convenant gemeente en stichting zijn vermeld.

5 Zoals aangegeven, houdt het college ons als raad op de hoogte. Het CDA wenst u in de komende drie jaar veel succes en ziet de evaluatie in 2021 met vertrouwen tegemoet. Het CDA stemt in met de gemeentelijke bijdrage aan het Ondernemersfonds Heerde van circa € 11.500,= en om dit structureel op te nemen in de gemeentelijke begroting. Gelukkig hebben we nog een positief resultaat voor 2019. Dat kunnen we daarvoor gebruiken. Voor de volgende jaren moet daar verder naar worden gekeken in het kader van het realistisch ramen.

10 Het CDA ondersteunt graag het bestuur in oprichting om tijdens de pilotperiode van 3 jaar met de agrarische ondernemers te kijken naar de mogelijkheden binnen hun sector en de mogelijke verbinding met andere sectoren of hun trekkingsgebied. En als bij evaluatie blijkt dat de agrarische sector geen gebruik heeft gemaakt van haar trekkingsrecht, zal voor deze groep, zoals vermeld in het voorstel, in de één of andere vorm een retributieregeling worden ingevoerd.

15 De heer Mast: Een mooi initiatief. Het kapitaal wordt opgebracht door de doelgroep zelf. Het probleem van de freeriders wordt opgelost door de gekozen financiële systematiek. In het plan is de solidariteitsgedachte verweven. Er wordt getracht ieder recht te doen, ook de agrariërs in de buitengebieden. En als het goed is, wordt het algemeen belang gediend. Voorwaar een mooi, doordacht plan. Complimenten daarvoor en zeker complimenten voor de initiatiefnemers. Toch heeft mijn fractie een paar kanttekeningen, vragen en verzoeken.

20 Allereerst de naamgeving. De naam ondernemersfonds suggereert dat het een stichting is van de commerciële profit sector. Dit, terwijl toch ook de non-profit sector, zoals sportverenigingen, zorginstellingen, scholen, ook bijdraagt aan de totstandkoming van werkkapitaal. Zou dit gegeven niet moeten doorklinken in de naamgeving? En zou dit ook niet vooral moeten doorklinken in de bestuurssamenstelling? Zodat ook de non-profit sector hierin vertegenwoordigd is.

25 Ten tweede: lang niet alle ondernemers, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen en agrariërs zullen direct profiteren van hun inleg. Dat maakt het draagvlak in principe kwetsbaar. En op beroepsprocedures tegen de belastingophoging zit niemand te wachten. Goede, transparante communicatie vanuit het ondernemersfonds met de achterban is, in verband met het handhaven van draagvlak, dus van groot belang. Ik weet bijvoorbeeld dat een aantal sportbestuurders niet op de hoogte is van de op stapel staande plannen. Eerst betalen en dan pas geïnformeerd worden, is een lastige volgorde. Wellicht nog wat extra aandacht hiervoor.

30 Diezelfde goede, open communicatie zal er ook moeten zijn met college en raad. Vooral ook omdat het hier gaat, hoe je het ook wendt of keert, om publieksgeld dat als subsidie uitgekeerd wordt. Natuurlijk mag er vertrouwen zijn in dit initiatief en deze initiatiefnemers, maar de raad heeft hierin ook gewoon een controlerende taak. Hieraan wordt in het raadsvoorstel vormgegeven onder:

- Punt 1.3: informatie aan de raad over het convenant in 2019;
- En onder 1.4: informatie aan de raad over de evaluatie medio 2021

35 Tussen 2019 en 2021 zijn we echter een half miljoen euro verder. We stellen daarom voor de jaarlijkse verantwoording van de Stichting aan de gemeente door te geleiden naar de raad. En dit vast te leggen in het raadsbesluit onder 1.5, of 1.3.a. We horen graag de visie van de wethouder hierop. Hoe vindt overigens de evaluatie in 2021 plaats? Ten eerste: langs welke criteria? Er worden enkele criteria benoemd. Het moge duidelijk zijn dat mijn fractie het van belang acht dat met de activiteiten van het fonds ook het algemeen belang gediend wordt. Dit laatste behoort, wat onze fractie betreft, ook een belangrijke plaats te krijgen in het op stellen convenant. Ten tweede: wordt het een onafhankelijk en representatief evaluatieonderzoek, of gaat de slager toch zijn eigen vlees keuren? We horen graag de visie van de wethouder hierop.

De heer Van der Linde: Het Ondernemersfonds overvalt ons niet, want het college heeft op een goede manier voorlichting gegeven. We hebben een ARI gehad, die wat de fractie van CU-SGP betreft, volstrekt helder was. Er is een themaraad gehouden, waarin we vragen konden stellen. Alle vragen zijn goed beantwoord en wat niet helder was, is naderhand toegelicht. Na een pilotperiode van 3 jaar komt het terug bij de raad. Tussendoor houdt de raad de zeggenschap of het door kan gaan. CU-SGP vindt het een mooi en goed voorstel, waarin gezamenlijk wordt opgetrokken. We zien er een stukje solidariteit in en het algemeen belang wordt gediend. Dat staat ook nadrukkelijk in het voorstel. De vragen over de belangen van de diverse ondernemers, ook die van de agrariërs, zijn

50

55

allemaal beantwoord. Er wordt bekeken in hoeverre er gebruik is gemaakt van het trekkingsrecht en, als het nodig is, kan er geld worden teruggegeven. Dat moet echter niet het uitgangspunt zijn. Ik ken veel actieve en creatieve agrariërs en ik denk dat zij hier op een goede manier gebruik van zullen maken. De inspraak gaat met name om de agrariërs. Ik ken er velen die altijd klaar staan voor de samenleving met tractoren en ander materiaal. Dat mag ook worden gezegd. Kortom, de fractie van CU-SGP wil aan de slag.

De heer Van Ommen: In een themaraad op 15 oktober jongstleden zijn we als raad goed geïnformeerd over een (in basis) prima en prachtig initiatief met een grote mate van pro-activiteit van de ondernemers in onze gemeente.

Wij, als GBP Heerde, vinden het initiatief dat voorligt een erg goed initiatief en we geloven dat dit plan er voor kan zorgen dat er mooie ontwikkelingen van de grond komen in onze gemeente. Wij kunnen, zo op het eerste gezicht, dan ook akkoord gaan met dit voorstel.

Toch zit er, wat onze partij betreft, een addertje onder het gras. En hiermee doel ik op de agrarische sector. Deze staat (zo bleek ook al in de themaraad) niet achter het plan en ziet te weinig voordeel. De initiatiefnemers geven echter aan dat ze verwachten dat ook deze sector binnen de termijn van 3 jaar dat deze pilot zal lopen, vast wel gebruik zal hebben gemaakt van de gelden en er mooie projecten mee van de grond gaat krijgen. Wij vinden deze uitspraak toch enigszins dubieus. Als de agrarische sector nu al aangeeft dat ze niet op deelname zit te wachten, waarom zou ze de gelden dan aanwenden om te gebruiken? Natuurlijk, als ze eenmaal deelnemen, zullen ze het òf willen gebruiken, òf gebruik willen maken van de retributiemogelijkheid. Maar wij vragen ons dan af of datgene waar ze het voor gebruiken ook echt een wens is geweest, of dat ze wat willen omdat ze er geld in hebben geïnvesteerd. Dat moet niet het doel zijn. Zij kunnen de investering zien als geld in een stenen spaarvarken stoppen en in de kast zetten. Na een poosje halen ze het uit de kast en zit er evenveel in, als ze geluk hebben.

Eén van de vragen die bij onze partij opkomt, is: Als veel/alle agrariërs uiteindelijk zeggen dat ze niet mee willen doen, wat heeft dat voor gevolgen op de effectiviteit van het fonds? Hoe kijken de initiatiefnemers hier tegenaan? Is het dan nog aantrekkelijk?

En wanneer de agrarische sector niet voldoende tevreden is met de retributiemogelijkheid, zijn er dan nog mogelijkheden om een (voor hen) eerlijkere financiële bijdrage te leveren? Er moet toch een manier zijn dat ze toch deel kunnen nemen, zonder dat ze zich benadeeld voelen.

En de laatste vraag: Hoe kijkt men aan tegen het zogenaamde BIZ-model, waar ik via de agrarische sector over te horen kreeg?

Kortom, wij vinden het plan in basis erg goed en juichen het van harte toe, maar kunnen ons erg goed verplaatsen in de terughoudendheid die door de agrarische sector wordt getoond. Wij zijn van mening dat een dergelijk plan volop benut moet kunnen worden en we denken dat het daarom belangrijk is dat er draagvlak is binnen alle sectoren. Kunnen we die niet op één of andere manier creëren? Bovendien vinden we dat een ieder zelf moet kunnen beslissen of een initiatief waardevol is voor zijn of haar onderneming en het recht heeft om of ja of nee te zeggen.

Verder wil ik me graag aansluiten bij de woorden van mijn buurman, die al aangaf moeite te hebben met de vrije besteding van de gelden. Wat gebeurt er als er verdeeldheid ontstaat bij degenen die bijgedragen hebben over de inzet van de gelden? Kan er een oneerlijk gevoel optreden? In het voorstel staat dat er op verschillende punten wordt geëvalueerd, bijvoorbeeld of er gemeentebrede projecten zijn uitgevoerd, of de verdeling eigenaar-gebruiker in verhouding is. Wat zijn gemeentebrede projecten? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen de verhoudingen hetzelfde ziet?

Het is een prachtig plan, een pro-actieve actie van onze ondernemers, die wij een warm hart toedragen. We waarderen die actieve houding enorm en vinden het erg mooi als er initiatieven vanuit de bevolking komen. Toch zijn er vele verschillende belangen in deze zaak die het voor ons lastig maken.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: 2,5 jaar geleden kwamen we in gesprek met verenigingen in de samenleving hoe ondernemers en overheid elkaar zouden kunnen versterken. Er blijken grote verschillen te zijn in belangen, ideeën en deelname aan het verenigingsleven en er is een grote groep freeriders. Er is

een aantal mogelijkheden om tot samenwerking te komen, zoals een BIZ, het invoeren van reclamebelasting, of een ondernemersfonds. We hebben breed afgewogen waar we met de minste administratieve werkzaamheden de grootste voordelen zouden kunnen behalen, en met de minste juridische lasten het effectiefste doel zouden kunnen genereren. Zowel in de BIZ als in de
5 reclamebelasting zou, administratief gezien, zeer veel ambtelijke tijd gaan zitten. Daarom hebben we de vorm van een ondernemersfonds verkend. We wilden het simpel houden qua administratie en effectief t.a.v. het inzamelen van middelen en daarom hebben we het BIZ-model al in een vroeg stadium teruggelegd. We wilden graag iets maken voor alle ondernemers en middenstanders. En voor andere partijen in de samenleving, want het voorstel is breder dan alleen ondernemers. De
10 gemeente gaat er zelf ook in meedoen, net als onderwijsinstellingen, sportgebouwen, etc. Een ARI is geen besluitvormend, maar een informerend document. We hebben u meegenomen in een proces dat al langer liep.

Het doet het college deugd dat er door de commissie breed positief wordt gereageerd op dit
15 initiatief. Ambtelijk en bestuurlijk zijn er voorgesprekken gedaan, maar is gezegd dat men dit zelf moest oppakken. Dat heeft men gedaan en het college is er zeer van onder de indruk. Ik ben blij met de inspraak van de secretaris van LTO, omdat op tafel wordt gelegd waar de pijn zit en omdat duidelijk is dat er iets collectiefs ontstaat. In het college is ook de vraag aan de orde geweest of een groep zou moeten worden uitgesloten. Ook is het voorstel van de stichting i.o. besproken om de
20 agrariërs mee te laten doen en iets in de vorm van een restitutiemodel te organiseren, mocht het niet tot concrete voorstellen gaan leiden. De VVD vraagt of de vorm van een stichting voor de hand liggend is, omdat er een belangrijke som geld wordt doorgesluisd, zonder dat aan de voorkant helder is waar die gaat landen. Dat is inderdaad zo. We zullen er als college en raad aan moeten wennen dat er een initiatief uit de samenleving opkomt, waarbij de overheid wordt gevraagd een
25 extra handeling te verrichten, zodat het gaat werken. Durven we het dan als overheid ook weer los te laten en durven we erop te vertrouwen dat er in de achterliggende verenigingen mensen zitten die goede afwegingen kunnen maken t.a.v. de ingediende plannen? Of moeten we dat als overheid sturen? Bij burgerparticipatie moeten we zaken loslaten, maar dat hebben we als overheid nog niet in de vingers. Moeten we, in geval van dit voorbeeld, de zaak dichtreguleren, of moeten we
30 vertrouwen geven en kijken wat er gebeurt? Moeten we dan jaarlijks evalueren? 3 jaar is een korte periode, die binnen deze coalitieperiode valt. We kunnen ook kijken wat er gebeurt. Ik wil markeren dat we hier voor het eerst een voorstel aan de orde hebben waarvan het college niet de uitvoering ter hand neemt. We doen slechts een administratieve handeling en leveren een bijdrage voor de gebouwen die ons deel betreffen. Natuurlijk komt er een convenant en worden er heldere afspraken
35 gemaakt over rekeningverantwoording, etc. Maar durven we het terug te leggen waar het hoort? Van, voor en door ondernemers.

De heer Speckmann: In maart van dit jaar zijn we gestart. Dat we hier nu al zitten, geeft aan dat er een enorme gang in de ontwikkeling zit, want we hadden daar 2 jaar voor uitgetrokken. Door de
40 flow uit ondernemend Heerde, hebben we grote stappen kunnen zetten. Het is kleinschalig begonnen, met de middenstandsvereniging. Maar al snel gingen we breder, want de ondernemers zijn niet alleen mensen met een winkel of bedrijf, maar zitten ook in de non-profit sector. De rector van de Noordgouw voelt zich echt een ondernemer. Triada speelt met publiek geld, maar ook dat zijn ondernemers, want hun begroting moet sluitend zijn. We zijn begonnen met de georganiseerde
45 ondernemersverenigingen; Wapenveld, Heerde, Bedrijvencontact, CLOK. In Veessen ontstond een initiatief van ondernemers en die sloten zich ook aan. Gaandeweg ging de bal verder rollen en werd het breder. In het bestuur in oprichting zitten nu alleen nog mensen van die georganiseerde partijen. Vorige week is in een vergadering besloten dat dit bestuur minimaal een half jaar blijft zitten. Per 1 januari willen we minimaal iemand uit de non-profitsector in het bestuur hebben en we
50 hopen dat er iemand uit de agrarische sector naar voren komt om zitting te nemen in het bestuur. Want het gaat in die sector toch om 180 meebetalende objecten. Als je niet aan de bal bent, kun je ook niet scoren. In mei/juni heb ik met de voorzitter van LTO gesproken. Dat was een informatief gesprek in De Heerd. Het was een positief gesprek, maar achteraf hoorde ik een ander geluid. Profit en non-profit staan achter dit fonds, maar vanuit de agrarische hoek is er weerstand. We hebben
55 een brainstormsessie georganiseerd, waarin iedereen kon meepraten wat we met dat geld kunnen

doen. We hebben inmiddels een waslijst van ideeën die door de ondernemers zijn geopperd. Die moeten worden uitgewerkt. Het gaat om de diepere projecten, zoals beveiliging op bedrijventerreinen en drugspreventie. Als het maar om initiatieven vanuit ondernemend Heerde gaat, die meebetalen aan dat fonds. We hebben niet met de sport gepraat, maar wel met bijna alle grote bedrijven en met alle georganiseerde ondernemers. We hebben tot twee maal toe een oproep in de Schaapskooi gehad voor een informatieavond, zodat iedereen die we niet konden bereiken kon horen wat er gaande is. We hebben er alles aan gedaan om het draagvlak zo breed mogelijk te krijgen. De weerstand uit de agrarische hoek is ook besproken. Sportverenigingen sluiten we graag aan, mits ze betalend zijn. Het bestuur bestaat uit 7 mannen/vrouwen die alle ondernemers van Heerde vertegenwoordigen + hopelijk 1 persoon uit de non-profitsector en 1 persoon uit de agrarische sector. Dat bestuur moet met meerderheid van stemmen een adviesaanvraag goedkeuren. Dat wordt donderdag statutair vastgelegd bij de notaris. Zo borgen we dat alle geledingen kennis kunnen nemen van de besluitvorming. Dit wordt allemaal teruggekoppeld naar de achterbannen. Het mooie is dat zich mensen aanmelden bij een ondernemersvereniging, omdat ze vanwege het Ondernemersfonds lid willen worden van die club. Het grote voordeel is dat we de freeriders kwijtraken, want daar heeft niemand wat aan. De vraag over de naamstelling zal ik meenemen naar het bestuur. Ondernemend Heerde zijn de zorg, scholengemeenschap, de middenstander, maar ook Van der Most. De vlag dekt de lading. De wethouder gaf al aan dat de BIZ een enorme administratieve rompslomp met zich meebrengt en dat het moeilijk is daar draagvlak voor te krijgen. Het grote voordeel van het Ondernemersfonds is dat we alles in Heerde bundelen. In een BIZ staan Wapenveld, Heerde, industrieterrein en buitengebied allemaal apart. Waar haal je dan het geld vandaan, als je wat in Veessen wilt organiseren? Het mooie van Heerde is dat we het gemeentebreed kunnen doen. Al meer dan 200 gemeenten hebben dit, in de vorm van een BIZ of een ondernemersfonds. De BIZ is op zijn retour en de ondernemersfondsen stijgen, omdat die meer voordelen geven en bundeling van krachten. De initiatieven komen vanuit ondernemend Heerde. We denken een goede start te kunnen maken om de bedrijvigheid en leefbaarheid van de gemeente op een hoger plan te krijgen. Dat geldt niet alleen voor de middenstand, maar ook voor de bedrijventerreinen. Als het op de bedrijventerreinen goed gaat en er kunnen werknemers worden aangenomen, komen er meer inwoners in Heerde en krijgen de scholen meer kinderen. Uiteindelijk heeft een instelling als de Wendhorst ook profijt van een leefbare gemeenschap. Indirect haakt het allemaal in elkaar.

Tweede termijn

De heer Van Ommen: Ik ben het met de wethouder eens dat we als overheid vertrouwen moeten hebben dat de bevolking met goede initiatieven komt. Het is niet bevorderlijk om alles helemaal dicht te timmeren, maar in mijn visie is het van belang dat alle ondernemers er aan meedoen om het plan te laten slagen. Is er nog ruimte om de agrariërs tegemoet te kunnen komen? Het is niet zo dat het hele idee niks is omdat de agrariërs zich er niet in kunnen vinden. Het is een prachtig initiatief. Kwamen de agrariërs tijdens de brainstormsessie ook met ideeën waar het geld aan besteed zou kunnen worden? Het bestuur bestaat uit 7 mensen die met een meerderheid van stemmen een adviesaanvraag moeten goedkeuren. Is 1 persoon uit de non-profitsector dan niet een beetje weinig?

De heer Oosterhof: Leefbaarheid is voor de VVD ook erg belangrijk. Tussen loslaten en dichtreguleren zit een groot stuk. De VVD vindt het heel belangrijk en bepleit dat het algemene doel goed wordt vastgelegd. Ik zie steun voor de bijzondere positie voor de mensen vanuit de landbouw. LTO geeft aan dat zij onevenredig zwaar worden aangeslagen, omdat zij over veel vastgoed beschikken. Daar moeten we wat mee gaan doen. Zoals CU-SGP al aangaf, staat de landbouw altijd voor de samenleving klaar. Deze sector verdient een aparte positie in dit verband.

Mevrouw Landman: Zowel deze groep als de wethouder tonen lef met dit voorstel. We hebben nog nooit een groep gehad die in zo'n korte tijd met zoveel initiatieven naar voren is gekomen. Dat mag worden beloond. Dat we moeten delegeren hoe de financiën worden uitgegeven als inwoners met iets bezig zijn, is een normale zaak. Hoe kunnen we draagvlak bij de agrariërs optimaliseren? Is onderzocht of de bedragen voor de agrariërs gemaximaliseerd kunnen worden? De wethouder vond het te snel om na 1,5 jaar te evalueren. Maar ik bedoelde daarmee ruimte te scheppen voor de agrariërs om te bekijken of dit de goede weg is en we ze in het geheel mee kunnen nemen en of er

bepaalde projecten met hen kunnen worden ontwikkeld. Verder vindt de fractie van D66/GL het een prima voorstel.

De heer Mast: De wethouder vindt jaarlijkse rapportage niet wenselijk om de stichting ruimte en vertrouwen te geven. Mijn vraag was echter niet geboren vanuit wantrouwen, maar vanuit belangstelling. Wij willen het graag volgen. Ik zie het probleem ook niet, want de stichting rapporteert jaarlijks aan de gemeente.

De heer Van der Linde sluit zich aan bij de woorden van de heer Mast: Het gaat niet om een rapportage op basis waarvan de raad bepaalt of het door gaat of niet. Dat doen we pas na 3 jaar. Die belangstelling leeft ook bij CU-SGP. Waarom geeft het college na een jaar niet een tussentijds beeld? We hebben begrepen dat er een initiatief vanuit de agrariërs ligt. Het zou fijn zijn als we een gemeenschappelijk draagvlak kregen en als er iemand in het bestuur zou komen. Voor CU-SGP is de escape belangrijk dat, als het na 3 jaar toch anders is, men het geld kan terugkrijgen.

De heer Kampherbeek: De wethouder heeft gezegd dat we het los moeten laten. Maak dat initiatief waar.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: De positie van de agrariërs is bekend en daar zijn gesprekken mee geweest. Er wordt gepoogd in het nieuwe bestuur ook een zetel te reserveren voor de vertegenwoordiger van de agrariërs. In het voorstel zit een duidelijke ruimte voor de agrariërs, dat, als er vanuit deze zijde geen voorstellen worden ingediend, er een restitutiemogelijkheid is. De inspraak van LTO is daar ook op gericht. Het is belangrijk om de doelen goed vast te leggen. Deze week worden de statuten vastgelegd en dan ligt het bestaansrecht vast, net als de doelen; in collectiviteit gezamenlijke activiteiten financieren en tot projecten komen. Het is de bedoeling dat er ieder jaar een jaarverslag wordt geleverd. Dit levert voldoende informatie over de voortgang van het Ondernemersfonds op voor de raad.

De heer Bregman: Ik ben ondernemer in de zakelijke dienstverlening en ben straks zowel bijdrageplichtig als trekkingsgerechtigd. Ik heb het ondernemersbloed van huis uit meegekregen, maar ook het woord solidariteit. Ik vind het niet gepast als één van de sectoren zou worden uitgesloten van deelname aan dit fonds. Dat de agrosector onevenredig zou bijdragen, blijkt niet uit ons onderzoek. De gemiddelde jaarlijkse bijdrage van de agrosector ligt iets boven de € 200,=. Dat is iets meer dan de middenstand. Ter vergelijking: de bijdrage van het bedrijventerrein zit op € 400,= en die van de non-profitsector op € 600,=. Dan kun je niet zeggen dat de agrosector onevenredig veel bijdraagt. Een handvol springt hier misschien uit, maar gemiddeld niet. Wat ons betreft is het samen uit, samen thuis.

De heer Speckmann: Er werd gevraagd naar een terugkoppeling van wat wij doen. Wij gaan een website oprichten waarop alle aanvragen worden gepubliceerd en ook wat wij daarmee doen. Iedereen kan daar gewoon in en men hoeft echt niet op een jaarverslag te wachten. De non-profitsector draagt best veel geld bij, maar heeft maar 1 persoon in het bestuur. Het kan zijn dat er na verloop van tijd iemand bij komt. Maar het geld voor de non-profitsector is gealloceerd. Het bedrijventerrein kan daar bijvoorbeeld geen geld uit halen. Als het geld er na 1 of 2 jaar niet is uitgehaald, gaat het naar algemene zaken. Het is aan alle kanten geborgd en we geven openheid op de website die we in januari/februari in de lucht hopen te hebben.

Voorzitter: De heer Speckmann had het over allocatie van gelden uit de zorg. Geldt dat voor meerdere sectoren? De heer Speckmann: Dat geldt voor alle sectoren. We hebben 3 gebieden: Heerde, Wapenveld en buitengebied. Daarbinnen hebben we een verdeling in middenstand, bedrijventerreinen, non-profit, recreatie en agro. De gelden worden beheerd bij PM Belastingadviseurs en iedere dag kunnen wij zien hoe de gelden lopen. Voorzitter: Dat betekent dus dat de bijdrage vanuit de agrarische sector niet verdwijnt in de kerstbomen in het centrum? Het is belangrijk te benadrukken dat het gealloceerd geld is. Het geld dat vanuit de agrarische sector wordt bijgedragen, wordt besteed aan projecten in de agrarische hoek. Dit geeft wellicht wat helderheid voor de agrarische sector. Tribune: Is dat over 3 jaar ook zo? De heer Speckmann: Wij alloceren het geld voorlopig. Als er vanuit de agrarische sector geen of nagenoeg geen initiatieven

naar voren komen, gaat het geld middels restitutie terug naar het agrarische achterland. Dan zou het idioot zijn te denken dat je het jaar daarop door kunt gaan met heffen. Als het niet werkt, werkt het niet. Dan moeten we naar een andere vorm van restitutie kijken.

- 5 De voorzitter vraagt of dit onderwerp als A- of B-onderwerp door kan naar de raad. De VVD wil dit graag als B-onderwerp geagendeerd zien.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als B-onderwerp.

Laatste reactie inspreker

- 10 De heer Veerman: Ik hoor dat iedereen blij is, dat er draagvlak is en dat de landbouw een afzonderlijke positie verdient. Dat is mooi. Maar dan worden er voorbeelden genoemd over kerstbomen, bedrijventerreinen en drugsbeleid waar geld naartoe kan gaan. Ik mis een voorbeeld voor de landbouw. Voorzitter: We hebben juist helder gekregen dat u zelf met voorbeelden mag komen en dan wordt dat geld daar specifiek voor benut. De heer Veerman: Tot nu toe zitten er
15 alleen niet-agrarisch-gerelateerde ondernemers in het bestuur. Dan kan het zijn dat een voorstel vanuit de landbouw niet wordt gehonoreerd, omdat andere ondernemers er geen heil in zien. Als er 1 man of vrouw uit de landbouw bij komt, sta je nog met 1-6 achter. Er wordt een gemiddelde van € 200,= genoemd. Als je een haas wilt schieten en je schiet er een keer voor en een keer achter, is het gemiddeld raak, maar je hebt hem niet. Als je alle agrarische bedrijven in Heerde optelt, zal een
20 gemiddelde van € 200,= wel kloppen. Maar er zijn in Heerde ook verschillende hele kleine bedrijven, die wel als bedrijf te boek staan bij de Kamer van Koophandel, maar die niet echt meer mee doen. Er zijn ook voorbeelden van agrarische bedrijven die jaarlijks € 1.200,= moeten aftikken. De heer Speckmann zegt dat er een positief gesprek met onze voorzitter is geweest. Dat beaam ik, maar dat wil niet zeggen dat we het met alle voorstellen eens zijn. Voorzitter: Dat heeft de heer Speckmann
25 ook niet gezegd. De heer Veerman: Als je aan de bal bent, heb je meer te vertellen. Maar het kan niet zo zijn dat, als je niet in het bestuur zit, je niets meer te vertellen hebt. Wij hebben het gevoel dat de bestuursleden het dan gaan beslissen. Hoe wordt het gelabeld in de gaten gehouden? Voorzitter: Ik adviseer u de notulen van deze discussie nog eens goed te lezen en met het op te richten bestuur in gesprek te gaan. Dat schept duidelijkheid.

30

13. Verordening onroerendezaakbelasting 2019

- Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor: Vast te stellen de 'Verordening onroerende-zaakbelastingen gemeente Heerde 2019'. In deze verordening zijn de besluiten zoals genomen in de
35 begrotingsvergadering verwerkt, waaronder een 'uitruil' tussen de ozb en de rioolheffing. Daarnaast worden de tarieven voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen verhoogd met 0,00035 procentpunt ten behoeve van het in te stellen ondernemersfonds.

Eerste termijn

- 40 Mevrouw Hardam: Zoals ook al tijdens de Begrotingsraad door de VVD fractie aangegeven, is er hier sprake van Inkomenspolitiek: de ozb-tarieven voor eigenaren woningen en eigenaren niet-woningen worden verhoogd met een tarief dat netto gelijk is aan de verlaging van het tarief van de rioolheffing. Per saldo zal de eigenaar van een woning met een WOZ-waarde van € 200.000,= hierdoor circa € 13,= per jaar minder betalen, terwijl de eigenaar van een woning van € 500.000,= per saldo € 23,= meer gaat betalen.
45 Bovendien betekent dit bijvoorbeeld voor agrarische bedrijven met 1 rioolaansluiting en meerdere bedrijfsgebouwen ook nog eens een extra lastenverzwaring! Voorts teren wij in op de Reserve Riolering. Dit is een slechte hypotheek op de toekomst. Wij vinden dit een slecht voorstel en zouden dit liever niet doen!
- 50 De heer Van der Rhee: Hebben we het over de verordening onroerendezaakbelasting, of over de verordening rioolheffing? Voorzitter: We hebben het over agendapunt 13. De heer Van der Rhee: Dit hebben we in de Begroting en Algemene Beschouwingen uitgebreid besproken. Wat de fractie van CU-SGP betreft, moeten we daar nu uitvoering aan geven.

De heer Van Ommen: Wij als Gemeentebelang Boerenpartij zijn een fel tegenstander van het verhogen van de OZB. In de Begrotingsraad hebben we hier ook melding van gemaakt en aangegeven dat we de daarin al zichtbare wijziging niet zagen zitten. Toen is ons gelukkig echter uitgelegd dat de extra kosten die daarmee voor de burger gepaard gaan gecompenseerd worden met wat aan rioolheffing betaald moet worden. Gevolg is dat vooral (of misschien eigenlijk wel alleen) de sterkste schouders de zwaardere lasten dragen. Dit vinden wij een eerlijke verdeling en daar kunnen wij achter staan.

Maar, er is wel 1 klein dingetje waar we graag een bevestiging van de wethouder over krijgen. Dit model zal op papier zeker kloppen, maar zijn er ook uitzonderingen op de regel, waardoor ook mensen die financieel minder te besteden hebben meer moeten gaan betalen? Kan het college hier kort op reageren? Is het antwoord "Nee, die zijn er niet" dan gaan wij daar ook van uit en kunnen wij akkoord gaan met dit voorstel.

Mevrouw Grotenhuis: We hebben dit behandeld en nu gaan we het opnieuw behandelen. Laten we effectief gaan vergaderen.

Mevrouw Landman: We hebben het hier over gehad en D66/GL is het hiermee eens.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: In aanloop naar de Algemene Beschouwingen heeft het college een aantal rekenmodellen met de raad gedeeld. Die zijn ook vrij breed toegelicht in de auditcommissie. Mevrouw Landman wilde voor verschillende inkomensgroepen en huizenbezitters de effecten zien. Dat hebben we breed doorgelicht. Op het moment dat er zorgen zijn over inkomen en de betaalbaarheid van een gemeentelijke regeling, zijn er andere routes te bewandelen, zoals een kwijtschelding of een betaling in termijnen.

De heer Van Ommen: We hebben hier wel over gediscussieerd, maar dit onderwerp staat als raadsvoorstel geagendeerd en niet als hamerstuk. Dus dan zeg ik daar wat van.

De voorzitter vraagt of dit onderwerp als A- of B-onderwerp door kan naar de raad.
Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

14. Verordening rioolheffing 2019

Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor:

1. Vast te stellen de 'Verordening rioolheffing gemeente Heerde 2019';
2. De begroting 2019 overeenkomstig te wijzigen.

In deze verordening zijn de besluiten zoals genomen in de begrotingsvergadering verwerkt, waaronder een 'uitruil' tussen de ozb en de rioolheffing. De tarieven van de rioolheffing worden verlaagd met € 37,58 per aansluiting. Bij de rioolheffing wordt de minderopbrengst van € 300.000,= volledig gecompenseerd door een grotere opname uit de reserve riolering.

Er zijn geen vragen en ook is er geen behoefte aan een discussie.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

15. Legesverordening 2019 en tarieventabel

Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor:

Vast te stellen de Legesverordening gemeente Heerde 2019.

Eerste termijn

Mevrouw Landman: In het raadsvoorstel staat dat er in augustus 2018 uitgebreid onderzoek is geweest naar de tarieven en de kostendekkendheid van de leges voor 2019. Zijn alle leges onderzocht, ook die van de bouw en invalidenparkeerkaart? Een tijdje geleden kregen we een brief van één van onze inwoners dat de leges voor de kosten van een bouwwerk soms hoger zijn dan de bouwwerken. Dat hebben wij aangekaart en toen werd ons gevraagd daar tijdens deze bijeenkomst

op terug te komen. De fractie van D66/GL stelt voor in de tarieventabel onder 117.5.1, -2 en -3 de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart met € 50,= te verlagen, net als andere jaren.

De heer Oosterhof: Leges zijn een belasting op initiatieven. Het verhogen van leges is het harde straffen/ontmoedigen van initiatieven van onze burgers. We begrijpen dat we in een lastige financiële positie zitten, maar een belangrijke kanttekening die wij willen stellen, is dat het college genoeg moet doen om de kosten laag te houden. Leges moeten kostendekkend zijn, maar we moeten zorgen dat de kosten zo laag mogelijk zijn. Laten we dat niet vergeten.

De heer Van der Rhee: D66/GL stelt voor de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart met € 50,= te verlagen. Waar dekt u dit uit? Dit is kostendekkend. U komt met een verlaging, terwijl de begroting is vastgesteld.

De heer Van Ommen: Evenals tegen verhoging van OZB staan wij als partij ook zeer kritisch tegenover het verhogen van leges. Vogelhuisjes even buiten beschouwing gelaten dit keer. Ik vind het erg lastig om te bepalen of de leges die voor een bepaalde zaak betaald moeten worden te hoog zijn of niet. Het was fijn om een tabel te hebben waarin de zaak werd voor- en nabelicht. Het gaat om percentages, dus er kunnen geen verrassingen in zitten. Was het niet waardevol geweest als we een vergelijking hadden kunnen zien met leges die op andere plekken betaald moeten worden? Ik weet dat het college regelmatig twijfels heeft uitgesproken over het nut van vergelijkende tabellen en de manuren die ervoor ingezet moeten worden, maar ik vind het lastig te bepalen of iets wel of niet teveel is verhoogd. Ik begrijp dat we in een lastige financiële situatie zitten.

Mevrouw Landman: Voor volgend jaar zouden we het kunnen dekken uit de precario. Vorig jaar heb ik alles uit laten zoeken. Dat ga ik niet nog een keer doen. Het gaat maar om een klein bedrag van € 5.000,= tot € 6.000,=.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Het liefst laten we tarieven niet stijgen. Toch hebben we bij de Algemene Beschouwingen met elkaar afgesproken dat we de inflatie over de hele linie toepassen. Als college en raad hebben we ons best gedaan alleen de inflatiecorrectie als stijging door te voeren. Dat is, gezien de financiële omstandigheden van onze gemeente, wel te verantwoorden. Bij het opmaken van de legesverordening zijn wij verplicht de kostendekkendheid te onderzoeken. Dat is in augustus gebeurd voor het totaalpakket. Met het percentage dat in het raadsvoorstel is opgenomen, zitten we bijna aan 100%. Het college legt met een gerust hart deze verordening voor met de genoemde bedragen. Het voorstel van mevrouw Landman is voor de raad en niet voor het college. Ik neem aan dat daar een ordentelijk dekkingsvoorstel bij komt. Ik begrijp dat mevrouw Landman dat onderzoek niet nog een keer wil doen.

Tweede termijn

Mevrouw Landman: Hoe zit het met die brief van die inwoner die leges moest betalen die hoger waren dan het bouwwerk?

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Ik zal die brief opvragen en die specifieke situatie bekijken. Als men een omgevingsvergunning aanvraagt waar vervolgens wijzigingen op komen, moet men over die aparte wijzigingsvoorstellen leges betalen. Dat kan een omvangrijk bedrag zijn. Daarom hebben we de gewoonte om aan de voorkant met de aanvragers de stappen door te spreken met de daarbij behorende leges.

De voorzitter vraagt of dit onderwerp als A- of B-onderwerp door kan naar de raad.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

16. Afvalstoffenheffing 2019, exploitatie

Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor:

1. De inkomstenderving als gevolg van het niet verhogen, behoudens indexatie, van het vastrecht € 187.002,- te dekken vanuit de reserve afvalstoffenheffing.
2. De variabele tarieven voor het aanbieden van restafval vanwege de verhoging van de verbrandingsbelasting, en conform advies van de ROVA, te verhogen;
3. De begroting 2019 overeenkomstig de calculatie afvalstoffenheffing 2019 te wijzigen.

Veeggrondje

De heer Kampherbeek: In het raadsvoorstel staat op pagina 2 onder punt 2: "Conform advies van de commissie Ruimte van 12 november 2018 wordt het advies van de ROVA overgenomen." Nu behandelen we dit in de commissie Samenleving. Gaan we nu alles in Samenleving doen, of in Ruimte? Wethouder Meijer: De inhoud is in de commissie Ruimte besproken. Omdat vanavond alle verordeningen langskomen, was het agendatechnisch handiger dit voor vanavond te agenderen. Het college heeft dit samen met de griffie en de agendacommissie zo opgelost. De heer Kampherbeek: Dit is tweeslachtig. Mijn ruimtevragen moet ik in de commissie Ruimte stellen en mijn samenlevingsvragen in de commissie Samenleving. Dat kan elkaar niet kruisen, maar u wisselt zelf dus wel.

Eerste termijn

Mevrouw Landman: Bij de calculatie afvalstoffenheffing missen we de dividenduitkering van de Rova. Of gaat dit direct naar de reserve afvalstoffenheffing? We hebben begrepen dat de tarieven voor sportverenigingen nogal hoog zijn, omdat ze worden aangeslagen als zijnde bedrijven. We hebben ook begrepen dat sommige verenigingen het plastic afval meenemen naar huis en daar in de bakken gooien en dat men bij de sportverenigingen weinig aan scheiding doet. Is dat zo? Dat vinden wij jammer, omdat wij het belangrijk vinden dat de jeugd bij afvalscheiding wordt betrokken. Voorzitter: Dividend is een algemeen dekkingsmiddel.

Beantwoording door het college

Wethouder Cegerek: Dit heeft betrekking op huishoudelijk afval. Alles wat aan sportorganisaties is gerelateerd, valt onder huishoudelijk afval. Daar zijn landelijke regels voor.

De voorzitter vraagt of dit onderwerp als A- of B-onderwerp door kan naar de raad.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

17. Verordening afvalstoffenheffing 2019

Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor:

Vast te stellen de Verordening afvalstoffenheffing gemeente Heerde 2019. De tarieven van het vastrecht worden geïndexeerd met het inflatiepercentage (2,4%). De variabele tarieven voor containerledigingen worden meer verhoogd, als gevolg van de gestegen verbrandingsbelasting.

Er zijn geen vragen en ook is er geen behoefte aan een discussie.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

18. Verordening toeristenbelasting 2019

Introductie onderwerp: Het college stelt de raad voor:

Vast te stellen de 'Verordening toeristenbelasting 2019'. In deze verordening is het bij de begroting 2016 geamendeerde voorstel verwerkt en wordt het tarief van de toeristenbelasting voor 2019 verhoogd naar € 1,10 per persoon per nacht. In het voorstel voor 2020 zal het tarief worden verhoogd naar € 1,25 en per 2022 naar € 1,50.

Eerste termijn

De heer Van der Rhee: Goed te zien dat, als we als raad amenderen, het goed wordt verwerkt.

Mevrouw Landman: We hadden ook gevraagd om een tussentijdse evaluatie. Dat staat er niet in.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Dit is alleen de verordening waarin de tarieven worden doorgevoerd. Bij het amendement hebben we aangegeven t.z.t. te zullen evalueren. Dat gaan we ook doen.

- 5 De voorzitter vraagt of dit onderwerp als A- of B-onderwerp door kan naar de raad.
Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp

Adviezen/bespreken Samenleving

10 **19. Discussienota inwonersparticipatie sluitende begroting 2020 en volgende jaren**

- 15 Introductie onderwerp: Het college vraagt de commissie in te stemmen met het procesvoorstel van het college. Doel daarvan is te komen tot een participatieproces met inwoners en maatschappelijke-, uitvoerings- en adviesorganisaties (de doelgroep), waarbij zij hun mening kenbaar kunnen maken over de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen en om hen de gelegenheid te bieden om met
alternatieve, creatieve voorstellen te komen.

Het voorstel ligt nu eerst ter bespreking in de commissie voor. Voor dit onderwerp heeft zich een insprekerster aangemeld: Mevrouw Rinette van der Vliet, Directeur/bestuurder Cultuurplein Noord Veluwe, Centrum voor de Kunsten

20

Inspraakreactie mevrouw Van der Vliet

Mevrouw Van der Vliet spreekt in. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

- 25 Mevrouw Van Dijk: De gedachte achter dit stuk zoals het nu is georganiseerd, is dat je voorkomt dat je steeds dezelfde mensen om tafel krijgt en steeds dezelfde geluiden krijgt. Als gemeente wil je juist de geluiden horen die je normaal niet hoort. Mevrouw Van der Vliet: Daarom pleit ik ook voor een brede inspraak, zonder beperkingen.
30 De heer Mast: Heerde heeft 18.500 inwoners. Iedereen uitnodigen lijkt sympathiek en democratisch, maar kan tot over- of ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen leiden. Dat komt het evenwichtig beeld niet ten goede. De fractie van de PvdA is voorstander van gerichte uitnodiging van deelnemers. Ziet u die bezwaren ook? Mevrouw Van der Vliet: Ik ben niet bang dat alle 18.500 inwoners van Heerde komen inspreken. Ik denk dat degenen die zich betrokken voelen, door een brede uitnodiging komen. Dat is ook een signaal.

35

Eerste termijn

- Mevrouw Hardam: Dit is nu iets waarom wij al tijden hebben gevraagd. We zijn hier blij mee. Fijn dat we een bedrag vastleggen en fijn dat er aan een proces wordt gedacht. Eén en ander moet nog nader worden gedetailleerd, maar we zijn nu op gang aan het komen. We missen nog wel de puntjes
40 op de I. Zoals bijvoorbeeld bij het uitnodigen van de inwoners. Dit proces verdient nog de nodige aandacht. De ervaring leert dat bij breed uitnodigen van inwoners slechts een klein percentage de moeite neemt om daadwerkelijk te komen en mee te willen praten. Dit hebben wij ook gezien bij de onlangs gehouden participatie voor een nieuwe burgemeester. Daarom is de VVD fractie dan ook voorstander van het opstellen van een communicatieplan met duidelijke en aansprekende triggers.
45 Als de inwonerparticipatie een breed draagvlak moet krijgen, dan kun je niet anders dan social media hierin betrekken. Pas dan gaat het echt leven en is de kans op succes groter. Voorgesteld wordt om voor 15 januari maximaal 100 deelnemers uit te nodigen en voor de andere twee avonden 50 deelnemers per avond. De VVD fractie kiest liever voor een variant waarbij alle inwoners die willen, in de gelegenheid worden gesteld om mee te kunnen doen. Immers, dan kan iedereen zijn
50 stem laten horen en worden geen inwoners uitgesloten. Alleen dan is er sprake van een democratisch proces! Inwoners die niet uitgenodigd worden, krijgen geen gelegenheid om tijdens de bovengenoemde avonden hun mening kenbaar te maken. Gesuggereerd wordt dat inwoners die niet worden uitgenodigd, ook via het e-mailadres hun mening kenbaar kunnen maken. Dit vinden wij discriminatie: iedereen moet mee kunnen praten en deelnemen aan. Dit zou onderdeel moeten zijn
55 van het communicatieplan!

Ook wij zijn van mening, dat een dergelijk proces alleen kan slagen wanneer vooraf duidelijk is, wat de rol van de deelnemers in dit proces is. Er zal duidelijk gecommuniceerd moeten worden met de inwoners (als we daar voor kiezen) dat het gaat om informeren, raadplegen en adviseren. En dat het niet gaat over co-producen en (mee)beslissen. Dit moet op voorhand duidelijk gecommuniceerd worden om teleurstellingen achteraf te voorkomen. En ook is de rol van de raadsleden op de 3
5 aangekondigde avonden niet duidelijk. Wat moeten wij doen op deze avonden?
En dan het bespreken van de uitkomsten. Er wordt slechts voorgesteld om de uitkomsten van deze avonden te bespreken in een themaraad. Dit is dan voor het college richtinggevend voor het opstellen van de Perspectiefnota. Wij vragen ons dan af wat redelijkerwijs mag worden verwacht?
10 Wat zijn de ambities, wat willen we precies bereiken, wat is de stip op de horizon? En wanneer zijn wij tevreden?

De heer Mast: Om tot een sluitende begroting te komen, worden inwoners en organisaties gevraagd met eigen voorstellen te komen. Een goed initiatief. Het zou de afstand tussen burger en bestuur
15 kunnen verkleinen, de verantwoordelijkheid van de burger kunnen vergroten en de verhouding gelijkwaardiger kunnen maken. Dat laat onverlet dat de raad verantwoordelijk is voor het beleid. Gelijkwaardigheid betekent niet dat de verantwoordelijkheden gelijk zijn. In de discussienota staat, naar de mening van onze fractie dan ook terecht, dat de raad uiteindelijk beslist ('inspraak is geen uitspraak'). Inwoners en organisaties zullen deelbelangen, wellicht ook tegengestelde belangen en
20 logischerwijs ook eigenbelangen, naar voren brengen. De raad behoort de hoeder van het algemeen belang te zijn. Zoals ook in het voorstel geformuleerd is, is het belangrijk dat er helder gecommuniceerd wordt over rol en verantwoordelijkheden van de deelnemers om overspannen verwachtingen en teleurstellingen te voorkomen. Het formuleren van een meetlat om ook tot een waardendiscussie te komen, is, naar de mening van onze fractie, een goede aanvulling. Ik heb net,
25 in reactie tot de inspreker, gezegd dat wij voorstander zijn van gerichte uitnodiging. Wel zijn wij er voor dat alle inwoners de gelegenheid krijgen om via e-mail hun mening kenbaar te maken. En overigens kunnen wij ons goed vinden in het collegevoorstel.

Mevrouw Grotenhuis: De fractie van het CDA heeft met belangstelling kennisgenomen van deze
30 discussienota. Wij zijn een groot voorstander van inwonersparticipatie. Immers, ons CDA verkiezingsprogramma is geschreven met en door inwoners van onze gemeente. Als CDA vinden wij het van groot belang om in gesprek te gaan met onze inwoners, zodat zij hun mening kenbaar kunnen maken over de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen en om hen de gelegenheid te bieden om met alternatieve, creatieve voorstellen te komen. Wij zijn van mening dat bereidwilligheid van
35 beide kanten gaat leiden tot goede oplossingen. De bekende ladder van inwonersparticipatie laat verschillende participatietreden zien: informeren, raadplegen, adviseren, co-producen en (mee)beslissen. Prima! Echter, waar wij als ons als CDA zorgen om maken, is de snelheid waarmee dit traject in gang wordt gezet en wordt doorlopen. Het zou toch immers een grote teleurstelling worden als wij de ingeslagen weg van inwonersparticipatie laten mislukken door de snelheid
40 waarmee het traject wordt bewandeld. Als fractie van het CDA stellen wij voor dat de mogelijkheid wordt geboden voor een uitloop van 1 of 2 avonden.

Het is goed om de participatie goed in te richten, ook aan de voorkant. Het is van groot belang dat onze inwoners de gelegenheid krijgen mee te praten over de maatregelen en gevolgen, welke hun
45 vereniging, buurtschap, etc. kunnen treffen. U geeft zelf aan dat de verwachting is dat de deelname voor het programma Sociaal Maatschappelijke Verbinding hoger zal zijn door de deelname van organisaties. Een reden temeer om de planning wat ruimer bij te stellen en een ieder de kans te geven te participeren. Het is goed om de deelnemers aan dit participatieproces inzicht te geven in het totale tekort per programma, in de ombuigingen per programma, die u als college heeft
50 voorgesteld. Onze vraag luidt of de deelnemers vooraf deze informatie ontvangen? De 1e bijeenkomst is op 15 januari 2019. Snelheid is dus geboden, ook gezien de feestdagen, vakanties, etc. Het alternatief om ervoor te kiezen om deze avonden geen inwoners specifiek uit te nodigen, maar iedereen die dit wil de gelegenheid te bieden om mee te komen doen, maakt dat een strakke tijdsplanning helemaal in het geding komt. Wel zou het een vervolgstap voor het CDA kunnen zijn,

een 1e vervolgstap om bij de volgende begroting vooraf inwonersparticipatie toe te passen. Inwoners kunnen dan kiezen waaraan hun geld wordt besteed.

Voorzitter, nogmaals benadrukt het CDA de tijdsdruk en de haast waarmee wij de bezuinigingskoers moeten inslaan. Het CDA stelt dan ook voor om de deelnemers zo spoedig mogelijk uit te nodigen. Daarnaast dringt het CDA er bij uw college op aan om een uitlooptermijn in te plannen, gezien de grootte en complexiteit van bepaalde onderdelen, welke de inwoners en wij gaan tegenkomen in dit participatietraject.

De heer Van Ommen: Wij zijn erg blij met dit plan. Ook vanuit onze partij wordt deelgenomen aan een werkgroep over democratische processen en we zien dit voorstel als een uitstekende eerste aanzet. Wij zien als partij niet genoeg nadelen om de uitnodiging open te laten. Natuurlijk kan een bepaalde groep oververtegenwoordigd zijn, maar dan is het toch een mogelijkheid om er in de volgorde en aantal vertegenwoordigers uit een bepaalde groep dat het woord krijgt, rekening mee te houden dat er in ieder geval uit iedere groep geluiden tot ons zijn gekomen. Het vergt misschien wat meer voorbereiding en inventarisatie van wie er komt, maar hier moet toch een oplossing in werkvorm voor te vinden zijn? Inspraak is geen uitspraak wordt er in het voorstel gezegd. Het zou toch verschrikkelijk zonde zijn als we door het niet open laten van de uitnodiging net die geweldige oplossing waar we zelf nooit aan gedacht zouden hebben, niet te horen kregen? En als laatste, zoals gezegd: Enige haast is wel geboden.

Mevrouw Van Dijk: D66/GL heeft het voorstel van het college gelezen. Iedereen weet dat wij groot voorstander zijn van inwonersparticipatie. Het is voor ons van groot belang dat dit proces goed wordt vormgegeven. We moeten voorkomen dat de deelnemers gefrustreerd raken. De werkgroep Democratische processen, samengesteld uit raadsleden is nog nauwelijks gestart. Maar nu gaan we hierop vooruit lopen door het betrekken van de burger bij de ombuigingen. Dat lijkt een goed begin. Echter, participatief begroten is één van de meest ingewikkelde processen van burgerparticipatie. Pakken we dit niet goed aan, dan kunnen we het wel schudden in de toekomst. Dat is een grote zorg voor D66/GL. We adviseren het college nog eens goed na te denken over de opzet van de avond. Een optie is bijvoorbeeld het werken met themagroepen. Iedereen die een warm hart heeft voor bijvoorbeeld kunst en cultuur, kan zich dan aanmelden voor die groep, of online. Juist door deze keuze aan te bieden, kunnen mensen zelf beslissen of ze mee willen denken, of niet. Je sluit dan geen mensen uit. Onze boodschap: college, investeer in een externe procesbegeleider/voorzitter, die ervaring heeft met dit soort participatieprocessen. 15 januari is wel erg snel om het proces goed voor te bereiden. De maand december is al bijna voorbij, gelet op alle feestdagen die er aan komen. We begrijpen dat het in Heerde niet gaat om het opstellen van een begroting, maar wel om het proces inwoners te laten meedenken over de voorgestelde ombuigingen. Welke ideeën leven er bij de inwoners, organisaties en instellingen? Welk voorstel kost geld en welk voorstel levert geld op? De gemeente ondersteunt dit proces door het leveren van de financiële informatie. De meerwaarde van deze vorm van participatie kan zijn dat inwoners ondervinden hoe ingewikkeld het is om te onderhandelen over keuzes en te komen tot slimme bezuinigingen en te kijken naar creatieve combinaties van ideeën. Het bestuur kan leren hoe overleg met elkaar kan leiden tot praktische oplossingen, die misschien veel meer opleveren dan de oplossingen die in het gemeentehuis zijn bedacht. De VNG beschikt over een databank Praktijkvoorbeelden participatief begroten met interessante voorbeelden voor Heerde. Vooral het proces van onderhandelen heeft volgens ons een grote meerwaarde en zou deel moeten uitmaken van de te organiseren avonden. Verder adviseren wij het college de voorstellen voor het invullen van de avond voor te leggen aan de werkgroep Democratische processen. Deze avonden zouden een pilot kunnen zijn om te komen tot participatief begroten. Maar dan wel georganiseerd op een manier die organisaties, instellingen en inwoners niet met een kater achterlaten.

De heer Van der Rhee: Mooi om te horen dat het Cultuurplein de handschoen oppakt. Dat is precies het doel: zijn er creatieve oplossingen van de mensen zelf om die doelstellingen te halen? Ook in de raad zijn allerlei discussies over wie er wel of niet moet worden uitgenodigd. In het voorstel staat dat participatie realistisch en haalbaar moet zijn. Dat zijn goede woorden. Ik kan nu al voorspellen

dat er bij een evaluatie elementen zullen zijn die anders hadden gemoeten. Soms moet je dingen ook gewoon doen. De fractie van CU-SGP laat zich graag verrassen. Maar het zou jammer zijn als we door een te krappe tijdspanne zaken missen. Daarom wil CU-SGP ruimte geven voor een vierde of misschien zelfs vijfde avond. De fractie van CU-SGP roept het college op aan de gang te gaan.

5 Niet ingewikkeld doen door de werkgroep er weer bij te halen, maar tempo houden. We hebben een uitdaging die strak in de tijd staat. Laten we die participatie vorm geven.

Beantwoording door het college

10 Burgemeester De Graaf: We beginnen aan iets wat redelijk nieuw is. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen die dat zou willen een bijdrage kan leveren? Het is ondenkbaar dat alle inwoners kunnen inspreken. Juist daarom opereert de gemeenteraad, want u vertegenwoordigt die 18.500 inwoners. De raad zal op basis van de inspraak besluitvorming moeten plegen en bepalen wat wel en wat niet in aanmerking komt om te worden verwerkt in de begrotingen vanaf 2020 e.v. Voor uitnodiging van de inwoners hebben we gezocht naar een werkbare methode. We begrijpen dat de bezuiniging op

15 sociaal terrein fors is en dat daar de grootste doelgroep bij is betrokken. Die moeten we ruim de gelegenheid geven om mee te doen. Daarom willen we in dat programma 100 mensen uitnodigen en in de andere programma's 50 mensen. De insprekerster wil de deelnemers van het Cultuurplein de mogelijkheid niet onthouden om hun zegje te doen. Het gaat wat ver om alle kinderen tot en met de ouderen het woord te laten doen. Ik kan voorspellen dat de uitkomst van die inspraak zal zijn dat er

20 niet of zo weinig mogelijk bezuinigd moet worden op het Cultuurplein. Het gaat er om met elkaar naar mogelijkheden te zoeken om de noodzakelijke bezuinigingen zodanig te verdelen dat de pijn niet door 1 onderdeel wordt gevoeld, maar dat dat wordt gespreid. Goede ideeën en innovatieve oplossingen zijn van harte welkom, maar die bezuiniging moet er komen. We stellen voor dat programmagewijs te doen. Dat doen we om te voorkomen dat de bezuinigingen van het ene naar

25 het andere programma worden verplaatst. Dan zijn we nog geen stap verder en daarom pleiten we ervoor daar enige beperking in aan te brengen. We kunnen ook zeggen dat iedereen welkom is. Mijn inschatting is dat, als we via een communicatieplan en social media goed aangeven wat de bedoeling is, mensen die iets te vertellen hebben zich ook zullen melden. Ik ben ervan overtuigd dat mevrouw Van der Vliet heel goed kan verwoorden wat die 400 deelnemers van het Cultuurplein van

30 mening zijn. Dan hebben we een bijdrage waar we wat mee kunnen. We hebben het gehad over de inspraak begrenzen. Het gaat om informeren en adviseren. Besluitvorming moet plaatsvinden door de gemeenteraad, op basis van een vergelijking van alle voorstellen. De meetlat van de heer Mast is een prima aanvulling. Wat vinden we het belangrijkste? Wat moeten we proberen te sparen en waar kan wat meer worden bezuinigd? Dat gaat over de programma's heen. Je vraagt mensen mee te

35 praten over een programma, maar ook om aan te geven wat ze echt belangrijk vinden. Dan weten we bij de afweging door de raad tussen de programma's, want de raad mag wel tussen programma's schuiven, wat men het belangrijkste vindt. Er waren zorgen over de snelheid van het traject. We moeten zo flexibel zijn dat, als we het met die 3 geplande avonden niet gaan halen, we voor het grootste terrein, het sociaal-culturele terrein, ruimte maken. Dan moeten we onszelf aan het eind

40 van het traject wat meer snelheid opleggen om voor de Perspectiefnota de conclusies uit de inspraak mee te kunnen nemen. We moeten wel binnen het stramien van verantwoording en begroting blijven. Ik ben het eens met de heer Van der Rhee. Als ik alle gemaakte opmerkingen nu nog zou moeten verwerken in de aanpak, heb ik nog wel een paar weken nodig. We moeten kijken of we op basis van dit verhaal een start kunnen maken. We zullen hier en daar wat punten aanscherpen en

45 serieus kijken naar het uitnodigingsbeleid. Ik zou ook niet willen uitsluiten dat men online zijn mening kan geven. Een onafhankelijke discussieleider is een mogelijkheid, maar we moeten het zelf ook kunnen. Mocht blijken dat het lastig is, dan kunnen we er nog iemand van buitenaf bij halen.

50 Mevrouw Van Dijk interrumpeert: Dit is voortgekomen uit uw eigen woorden tijdens de begrotingsbehandeling dat u, qua personele capaciteit, nog nooit zo'n kwetsbare organisatie heeft meegemaakt. Als je dit goed wilt organiseren, vergt dat de nodige capaciteit. Burgemeester De Graaf: Het organiseren is niet het probleem. Het gaat er hier om hoe we de avonden in goede banen kunnen leiden en ik acht onszelf in staat dat te doen. De raad moet daar ook een rol in spelen en meepraten en doorvragen in die discussie en aangeven waarom dingen wel of niet kunnen. De

55 avonden moeten wel tot uitspraken leiden waar we wat mee kunnen. Er wordt verwezen naar de

VNG, naar het leerproces om te onderhandelen voor insprekers. Ik zou de inspraak en de discussies niet willen laten uitmonden in onderhandelen. Dat is wat anders dan samen te proberen tot een goede oplossing te komen. Want uiteindelijk moet er per programma een bedrag worden bezuinigd. Ik ben het met de heer Van der Rhee eens dat we op dit moment het proces niet meer moeten voorleggen aan de werkgroep. De werkgroep kan in de loop van het proces nog een waardevolle bijdrage leveren voor het proces. Informatie vooraf staat uitdrukkelijk in de nota. De insprekers die worden uitgenodigd en de mensen die zich melden, krijgen vooraf alle gegevens die ze nodig hebben, inclusief de voorgestelde bezuiniging en de bezuiniging die wij vanuit de ambtenarij niet hebben overgenomen. Dat gaat per programma, omdat de avonden per programma worden gerangschikt. Mijn oproep aan u als commissie is: laten we het gewoon doen.

Tweede termijn

De heer Van Ommen: Een vertegenwoordiger als mevrouw Van der Vliet moet zeker het woord kunnen doen voor haar doelgroep. Ik vraag me wel af hoeveel mensen er op de avonden af komen, ook al nodigen we ze uit. Misschien moeten we het maar gewoon ervaren. In die zin kan ik me aansluiten bij de woorden dat we maar gewoon moeten beginnen. Als raad zien we de mensen die die avonden komen als informatiebron. Zij moeten ons informeren en daar baseren wij onze standpunten op. Er komen misschien nieuwe dingen ter tafel, waar we niet aan hadden gedacht, of pijnpunten die we niet hadden ingeschat.

Mevrouw Grotenhuis: Het stelt ons gerust dat we meer tijd kunnen nemen en dat we tijd krijgen om de dialoog te houden.

Mevrouw Van Dijk: Ik ben blij te horen dat we dit als een leerproces gaan organiseren. We kunnen het zien als een pilot voor wanneer we echt participatief willen gaan begroten. Het onderhandelen kwam voort uit de gedachte dat er straks groepen zitten met eigen belangen. Zo ervaren inwoners hoe moeilijk het is om als college en raad oplossingen te bedenken.

Mevrouw Hardam: De opgave is groot en de tijd is kort. We moeten nu doorpakken en niet alles voor ons uit schuiven. We zijn het met de burgemeester eens dat we moeten mikken op de begroting 2020. We moeten het kunnen halen en in één keer raak slaan.

De heer Van der Rhee: Laten we het gewoon doen.

Burgemeester De Graaf: Ik ben vooral nieuwsgierig naar het verloop van het proces en of er die avonden blijkt zal worden gegeven van enige solidariteit. Als de raad de discussie aan gaat, zou zij die vraag ook moeten stellen aan de insprekers. Ik wens u allen veel succes.

Laatste reactie inspreker

Mevrouw Van der Vliet: Ik kan prima verwoorden wat onze organisatie en leerlingen willen. Mijn pleidooi is dan ook niet alleen onze leerlingen en deelnemers uit te nodigen, maar breed uit te nodigen. Ik wil juist in volle breedte de inwoners van Heerde uitnodigen. Ik heb het vanavond niet gehad over het gelijk verdelen van lasten. Een zware last ligt bij ons en het is maar de vraag of andere organisaties daar in willen delen.

20. Raadsconsultatie convenant samenwerking MO/BW Oost-Veluwe

Introductie onderwerp: Het college vraagt de commissie te adviseren:

1. Kennis te hebben genomen van de voorgestelde richting door regionale portefeuillehouders en het college van Heerde, zoals verwoord in het convenant, te weten
 - a. als juridische samenwerkingsvorm een netwerkconstructie te kiezen op basis van een convenant, met Apeldoorn als budgethouder;
 - b. regionale financiële solidariteit af te spreken over de periode 2015 tot en met 2017, de periode 2018 tot en met 2020 en de periode vanaf 1 januari 2021, de geplande implementatiedatum van het nieuwe objectieve verdeelmodel;
 - c. een cliëntafbakening voor de lokale bekostiging van ambulante producten, de regionale bekostiging van producten voor wonen/verblijf en de ontvlechting van de lokale en regionale algemene voorzieningen af te spreken.
2. In de vorm van een raadsconsultatie uitspraak te doen over de door regionale portefeuillehouders en het college van Heerde voorgestelde richting.

Het voorstel ligt nu eerst ter bespreking in de commissie voor.

Eerste termijn

De heer Van der Rhee: Er verandert niet zo heel veel. Apeldoorn regelde dit. Daar ging het geld naartoe, maar dat komt nu naar ons. Nu willen we op dezelfde voet met Apeldoorn verder. In 2021 maken we onze mind op. Dan moeten we het maar in zo'n lichte vorm doen, want het moet wel geregeld worden. Klopt dit? Snijden we ons niet in de vingers?

Mevrouw Hardam: Het convenant voorziet in een verdeling van deze verwachte overschotten over de regionale gemeenten naar het aantal MO/BW cliënten per gemeente. Kan de wethouder aangeven hoe het kan dat hier overschotten te verwachten zijn? De VVD fractie heeft altijd begrepen dat m.n. het opnemen van cliënten en jeugd in tehuizen (dus plaatsingen uit huis) veel geld kost en dat hier de grote tekorten voor de gemeente in het sociaal domein ontstaan, omdat deze kosten lastig te traceren zijn. Immers, niet het woonplaatsbeginsel van de cliënten geldt hier, maar de vestigingsplaats van het tehuis. Kan de wethouder aangeven waar wij wellicht een denkfout maken?

Vanaf 2018 is in het convenant het voorstel opgenomen om de overschotten op de rijksvergoeding voor te verdelen over de regionale gemeenten. De verdeling vindt plaats naar het aantal cliënten per gemeente. Wij vragen ons af of deze aantallen MO/BW cliënten in beeld zijn in Heerde en waar wij deze aantallen dan kunnen vinden in de nieuwe monitor. Kan de wethouder dat aanduiden? Wellicht is het handig om de meest recente monitor snel naar de raad te sturen. De themaraad van 8 oktober jl., waarin de nieuwe integrale monitor werd gepresenteerd ligt al weer ver achter ons. Voor 2018 verwacht Apeldoorn een overschot op de rijksvergoeding voor de regionale MO/BW van € 3,1 miljoen. Gezamenlijk is dat € 0,75 miljoen. Heerde krijgt dan € 187.500,=, hetgeen geormerkt wordt voor het sociaal domein. Is dit dan daadwerkelijk extra?

Mevrouw Vijge: Ik sluit mij aan bij voorgaande sprekers dat het een zeer taai en juridisch stuk is. Er wordt aan de raad gevraagd een uitspraak te doen in de voorgestelde richting m.b.t. de samenwerking tussen de gemeenten op de Oost-Veluwe.

Betreffende drie hoofdonderwerpen:

1. de juridische samenwerkingsvorm, de Netwerkconstructie
2. het financiële solidariteitsbeginsel;
3. de regionale en lokale cliëntafbakening: ambulante producten lokaal en wonen/verblijf-producten regionaal.

De fractie PvdA spreekt zich positief uit over de voorgestelde richting en het convenant regionale samenwerking Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Ervaringen in de afgelopen jaren geven tevredenheid aan in de huidige samenwerking en deze moeten we dan ook continueren, mede gezien de (nu nog onvoorziene) risico's die zich voordoen vanaf 2021.

Een tweetal vragen:

1. M.b.t. de financiële consequenties zullen in het convenant afspraken gemaakt worden over het eventuele vertrek/toetreden van gemeentes. Kan het college aangeven of er verwachtingen in die richting zijn?
2. Het college stelt voor het uit te betalen overschot (verleden) 2015-2017 aan onze gemeente ad. € 241.000,= t.g.v. de algemene reserve te laten komen.

Wij zouden hier graag een motivering voor horen, omdat onze eerste keuze zou zijn dit, mede gezien alle onzekerheden en toekomstige risico's, waarop op dit moment nog geen antwoorden te geven zijn, de gelden te oormerken aan het sociaal domein. Dit geldt uiteraard ook voor het verwachte overschot uit (heden) 2018-2020, waarbij aangegeven wordt deze gelden te oormerken aan het sociaal domein.

De heer Kampherbeek: Ik zou het zeer op prijs stellen als de wethouder mij per jaar kon vertellen wat er in komt en wat er noodzakelijkerwijs uit gaat.

Beantwoording door het college

5 Wethouder Berkhoff: Het is een lijvig stuk, maar de samenvatting van de heer van der Rhee is goed. Wij zijn tevreden over de samenwerking met Apeldoorn als centrumgemeente. Met de aankomende stelselwijziging, waarbij de middelen niet meer naar de centrumgemeente gaan, maar naar de regiogemeenten, willen we die vruchtbare samenwerking voortzetten en daarbij een regiobudget vormen, met name voor die regionale taak. Er gaat een verschuiving van taken optreden, doordat
10 we de transformatie agenda hebben ingezet, waarbij cliënten uit de maatschappelijke opvang en geïnstitutionaliseerd begeleid wonen uitstromen naar wonen met ambulante begeleiding. Dan moet het lokale budget ook worden gevoed uit de middelen voor ambulante begeleiding. Een behoorlijk zwaar punt van discussie in de regio was de afrekening over de jaren 2015-2017. Als
15 regiogemeenten hebben we die jaren een bijdrage geleverd aan het regiobudget, buiten de middelen die de centrumgemeente rechtstreeks van het rijk ontving. Toen er grote overschotten gingen ontstaan en Apeldoorn op enig moment te maken kreeg met een aanzienlijk probleem, nl. tekorten op het BUIG budget, die grotendeels te wijten zijn aan deze cliëntengroep die gebruik maakt van deze uitkeringsinstanties, hebben wij gezegd dat we in ieder geval onze bijdrage over die jaren wilden terugzien. Dat regelen we ook middels dit convenant. Maar ook voor de toekomst (2018-
20 2020) is de verwachting dat er overschotten zullen zijn. Mevrouw Hardam gaf al aan dit vreemd te vinden, omdat er altijd tekorten zijn in maatschappelijke opvang, maar dit is niet de opvang die onder de Jeugdwet is bedoeld. In het begin van 2015 voorzag men enorme tekorten op deze taak en heeft men een beroep gedaan op het rijk. Het budget is toen, met name t.a.v. Apeldoorn, fors bijgesteld. Dat heeft voor die jaren tot een overschot van ca € 6,25 mln. geleid, maar ook in de rijksbudgetten voor MO/BW zit nog groei. Voor komend jaar verwachten we een overschot. Dat zal
25 die € 178.000,= opleveren. Wij kennen de systematiek dat overschotten automatisch aan de Algemene Reserve worden toegevoegd. We hebben geen bestemmingsreserve sociaal domein. De wethouders in de regio hebben gezegd dat we een opgave hebben, want we moeten invulling geven aan de transformatieagenda en er moeten algemene voorzieningen komen. Daar zullen
30 investeringen voor moeten worden gedaan. Als dit in de Algemene Reserve zit, moet het straks niet zo zijn dat die investering niet kan worden gedaan. Ook in de afgelopen jaren heeft Apeldoorn uit het budget voor de centrumgemeente algemene voorzieningen voor deze cliëntengroep kunnen financieren. Als we voor de toekomst lokaal voorzieningen moeten gaan opzetten, dan ligt het voor de hand dat dat uit die middelen gebeurt die daarvoor in aanvang hier gekomen waren, doorgesluisd
35 waren naar Apeldoorn en nu weer terugkomen. We spreken af die lichte vorm van samenwerking te continueren. Dat is de meest prettige vorm. Stel dat er wat gebeurt binnen de GR, met een dienstverleningsorganisatie als PlusOV, dan hebben we hier een lichte vorm met gemeenten die al jarenlang heel plezierig samenwerken. Wij verwachten dat dat in de toekomst ook kan, mits we deze afspraken maken. Pas als de verdeling in 2021 bekend is, kunnen we nadere afspraken maken
40 over het te vormen regiobudget en de omvang naar rato van de verdeelsleutel die is toegepast op de gemeente. Vertrek of toetreding is niet te verwachten. Hattem treedt toe, maar in de discussienota zit een aantal typefouten. Er staat een aantal keren Heerde genoemd waar Hattem had moeten staan. Voor Hattem gaat het om relatief kleine cliëntenaantallen. Dat neemt Zwolle voor haar rekening. Er vinden geen verrekeningen plaats omdat Hattem weggaat. Hattem deelt vanaf
45 2019 mee in de overschotten die hier ontstaan. Tot en met 2018 delen ze mee in de overschotten vanuit Zwolle.

Tweede termijn

50 Mevrouw Landman: De fractie van D66/GL kan zich vinden in dit voorstel. Over de verrekening en overschotten: hebben we afgelopen halfjaar niet een narekening maatschappelijke opvang Apeldoorn gezien waarvoor we moesten bijplussen? Hier spreekt men over overschotten. Mevrouw Vijge: De wethouder vertelde waarom het geld terugvloeit in de Algemene Reserve. In het stuk wordt aangegeven de overschotten te oormerken aan het sociaal domein. Kunnen we ze in de Algemene Reserve dan nog oormerken, of kan het daar ook aan andere zaken dan het sociaal
55 domein worden uitgegeven?

De heer Kampherbeek: Ik heb de wethouder gevraagd om een financieel plaatje te geven v.w.b. de regionale financiële solidariteit, maar heb nog geen toezegging gehad.

De heer Van der Rhee: Uit het verhaal van de wethouder blijkt dat het een verrassing was dat er een overschot was. In 2015, 2016 en 2017 moest er geld bij en tot onze grote verbazing is er ineens een overschot. Er wordt een nieuw verdeelmodel gemaakt, maar dat kan ook wel 2022 worden, want meestal duurt het langer. Hoe houdt het college sturing op die gelden?

Beantwoording door het college

Wethouder Berkhoff: Er is het afgelopen jaar niet bijgeplust t.b.v. maatschappelijke opvang. M.i.v. 2018 hoefden we niet meer de 2 en 3% bijdragen te betalen die in het verleden werden geïnd. Die werden doorgesluisd naar Apeldoorn. Dat is m.i.v. dit jaar opgeheven en is als een voordeel aangegeven. De Algemene Reserve is de systematiek die door de raad wordt gehanteerd. Het oormerken doet de raad zelf, want het valt binnen het budgetrecht van de raad wat er met de middelen gebeurt die ter beschikking komen uit deze teruggave van Apeldoorn. In voorbereiding op de aanstaande transformatie vinden de portefeuillehouders het wenselijk daar op te investeren. Als er op enig moment t.b.v. die investeringen onttrekkingen dienen plaats te vinden, moet de raad dat accorderen, want de raad gaat over de reserves. Dan maakt het niet veel uit of het om een algemene of bestemmingsreserve gaat. Als de raad bij een eventuele onttrekking maar in de gaten houdt dat er ook nog een onttrekking kan komen voor dit beleidsterrein. Hoe blijven we op de hoogte? Het centrumbudget dat Apeldoorn ontvangt, wordt uitgegeven nadat de gemeenten daarin zijn geconsulteerd. Als we in de toekomst zelf die middelen t.b.v. vulling van het regiobudget moeten leveren, zullen we daar zelf beslissingsbevoegdheid in houden. In het convenant staat ook dat, als er geschillen ontstaan, we moeten proberen die in goede harmonie op te lossen. Er zou ook nog een geschillencommissie moeten zijn, maar zo ver komt het niet op dit beleidsterrein, want we zien allemaal het belang om voor deze buitengewoon ingewikkelde doelgroep de goede dingen te doen. Hoe zien we dit terug in de monitor? Bij de themaraad over het sociaal domein werden de kengetallen over de WMO weergegeven. Bij de volgende themaraad kunnen we extra aandacht schenken aan de doelgroep maatschappelijke opvang/begeleid wonen en de middelen die daarmee zijn gemoeid.

De heer Kampherbeek: Gaat de wethouder dat schriftelijk aangeven? Ik krijg graag een financieel overzicht van 2015 t/m 2021. Wethouder Berkhoff: Het is niet zo eenvoudig om op dit moment de cijfers voor 2021 te geven. Wij ontvangen het budget niet, want het zit bij de centrumgemeente. Tot 2020 blijft het daar ook. De uitgaven worden in afstemming met ons gedaan. De bestedingen vinden plaats binnen de kaders van de Apeldoornse begroting, maar met instemming van de regiogemeenten. De heer Kampherbeek: Als de raad dat niet belangrijk vindt, laten we het gewoon weg. Maar dat hoor ik graag van de andere raadsleden. De heer Van der Rhee: Onder het kopje financiën wordt uitgelegd hoe het zit. Daar staat keurig op een rijtje hoe de verschillende jaren er uit zien. Voor de fractie van CU-SGP is dat voldoende informatie.

Voorzitter: De commissie neemt het advies over, zoals omschreven in de discussienota.

Slot

21. Rondvraag

De heer Kampherbeek: Afgelopen week hebben we met 2 leden van Heerde Energiek en Wouter Buiten, het netwerkevent Aardgasvrije wijken in Harderwijk mee mogen maken. Daar werd ons de klimaattafel voor de bebouwde omgeving toegelicht door Diederik Samsom. We hebben meer in de media gehoord om alle huizen energiezuinig te maken. Heeft het college daar ook een standpunt over ingenomen? Wat het CDA erg verontrust, zijn de ontwikkelingen rondom vliegveld Lelystad. Er is veel bestuurlijk overleg gaande, maar wij zouden rust nemen op dat gebied. In onze omgeving wordt er echter veel aandacht aan besteed. Wordt er bijvoorbeeld meegenomen dat er nieuwe berekeningen voor systematische onderschattingen plaatsvinden, waarbij geluidsbelastingen van vertrekkende vliegtuigen compleet buiten beeld waren? Uit berekeningen blijkt dat het berekende geluid niet representatief is voor het aantal startende vliegtuigen. De werkelijke hinder blijkt

namelijk veel groter te zijn. Bij de belevingsvlucht hebben wij 1 vlucht over horen gaan, maar het blijkt het lawaai van 3 vluchten te zijn. Kan dit zomaar? U hebt als bestuur contact met het ministerie. Kan worden aangegeven dat dit in de wet wordt vastgelegd en dat dit niet deugt? Op basis van feiten van kritische deskundigen als Leon Adegeest en Sytze, die een wiskundige onderbouwing heeft gegeven. Dat bracht mij op het idee de raad voor te stellen meneer Adegeest eens uit te nodigen. Dan is het college ook goed op de hoogte, zodat ze een goed gefundeerd gesprek kan voeren met het ministerie. Niet op bestuurlijk niveau, maar op technisch niveau wat in die nieuwe wetgeving is gesloten. Kunnen we hier in het eerste kwartaal een themaraad aan wijden en bijvoorbeeld meneer Adegeest uitnodigen? Wethouder Meijer: De energietransitie houdt ons bijna dagelijks bezig. Bij de Algemene Beschouwingen heeft het college daar ook voorstellen voor geformuleerd, die u in januari zult aantreffen. Het college kent de heer Adegeest goed en heeft hem niet zo lang geleden ook gesproken. Burgemeester De Graaf: We hebben bestuurlijke gesprekken met het departement. Die voeren we in vertrouwelijkheid, omdat de ervaring leert dat, zodra er over Lelystad wordt gesproken, iedereen in de loopgraven gaat zitten en er niet meer wordt bewogen. We komen met de resultaten naar buiten, ofwel als we het met elkaar eens zijn geworden, ofwel als we het niet eens zijn geworden. We proberen, zeker in de aanvangsfase van Lelystad tot de herindeling van het luchtruim, de overlast zo veel mogelijk te beperken, door te werken aan de te vliegen routes. Ik ben optimistisch over een positievere uitkomst dan die er aanvankelijk lag, anders zat ik niet bij het overleg. De heer Kampherbeek: Ik zou ook graag de andere kant aangegeven zien. In september zouden we hier een themaraad over hebben, maar daar hebben we nooit wat van weer gehoord. Mevrouw Vijge: 24 uur per dag brandt het knalblauwe licht op het bord van de Sutuwall in het Van Meurspark. Dat lijkt mij een beetje zinloos. Wethouder Cegerek zal uitzoeken hoe het zit. Mevrouw Landman: De raad heeft een brief van de Heerder Historische Vereniging gekregen over Villa Jacoba. We gaan ervan uit dat deze brief wordt betrokken bij het accommodatiebeheer en dat we dan het hele plaatje krijgen voor Villa Jacoba v.w.b. onderhoud, exploitatie, boekwaarde, etc. We hebben ook een brief gekregen van ondernemende inwoners over de openingstijden van de supermarkten. Er is een brief van de supermarkten, ondersteund door de ondernemersvereniging, die vraagt de winkels op zondag na 12 uur te mogen openen, i.v.m. hun concurrentiepositie t.o.v. Epe. De ondernemersvereniging is een vertegenwoordiging vanuit alle pluimages en ondersteunt deze vraag door te stellen dat ze er door de veranderende tijden niet onderuit kunnen ook in Heerde op zondag de winkel te mogen openen. Dan gaat het om de supermarkten. Voor andere winkels zou er een beperking zijn tot een aantal koopzondagen. Wat gaan we hier mee doen? Wethouder Meijer: Dit is vanochtend in het portefeuillehoudersoverleg aan de orde geweest en komt binnenkort op de college tafel. Dan wordt de raad geïnformeerd. De brief kwam zowel bij de raad als het college binnen, maar gezien de afspraken in het coalitieakkoord, lijkt het me goed als het college hierin het voortouw neemt. Wethouder Berkhoff: Als antwoord op de HHV: ja. Dat was voor januari toegezegd, maar dat blijkt niet haalbaar te zijn. Dit komt in het voorjaar.

22. Sluiting

Voorzitter: Dit was de laatste commissievergadering met burgemeester de Graaf. Als commissievoorzitter wil ik u bedanken voor uw bijdragen, inzet en humor, wat plezierig werkte. In korte tijd kreeg u het voor elkaar onze burgemeester te worden. Dank daarvoor. De voorzitter sluit de vergadering om 22.25 uur.

Bijlagen: - Betoog de heer Veerman
- Betoog mevrouw Van der Vliet